

reerd en toch geregeld leven. In patiënt wijs, ingt het kwade verslaven. De dien daemon verlicht, omdat n zijn beter ik rast en boemelt eld te worden voorbeeld kan ken van Ibsen vaak genoemd raatschappij is tusschen waar- daar de gelijk- leugens.

plaats in onder- n ethici onder- er o.a. onder- n om anderen idden, sociale noofdrol speelt loor men met zijn echter nog - de gewoonte- leugen (bij laf- nigenissen van gen. definitie van men te kort als zedelijke waar- ers zeggen dan iet voorbedach- oduleugen is on- oel van plicht, strijd is met de aartsvaders, de en David wor- goedgekeurd. s, zelfs al komt van Dael, die le levensleugen er gevoelen. Hij n gewone be- daden of ont- meening doen st is, dat ze in de levensleugen ers geen sprake vensleugen aan- willen maken, ook in een rui- n opgevat: leu- wd worden met le levensleugen als een logische nderen persoon waarheid wordt e van het goede ogie gebruiken, aan de logische is met de ordi-

is echter niet d met het ware Het levensdoel or de herschep- even is om God nkbaarheid. Dit van de levens- een nuttig ver- eele. Men moge aanbevelen, het zichzelf, of aan et gevoel van twijfel, het ver- l vergezeld van rheid is de nor- an onzen geest, lichaam. Deze in zijn: „Zeker- beste argument ngeerde levens-

en zijn er geeste- omen dekmantel s van de levens- zij bij sommigen geloof het echte efent in Schrift- n sterfbed onk- is radeloosheid t men bij zwak- het hij hen nog t hen drijft om Gods Woord het eigendom zijn, recht, dat zij hun bild hebben door ijke leiding van emt, is, hoewel n ideaal, dat een verdedigd met en den één wat er wat aan den igen belang. Hoe est, die ons wil g, hierbij in het oog.

Men kan ook door zelfsuggestie komen tot de levensleugen. Van Simon de toovenaar verhaalt de Evangelist Lucas, dat hij zeide iets groots te zijn. Volgens sommigen is de lezing zonder „megan“ beter, zoodat hij beweerde die te zijn, n.l. de messias. Maar ook dan nog was daar autosug- gestie aanwezig, die leidde tot een levensleugen. In zijn apocalyptische rede, Marcus 13, heeft de Heere Jezus de zijnen ook gewaarschuwd tegen dergelijke leiders van menschen. Ook de apostel Paulus kende zulke leiders, blijkens Galaten 6:3. Volgens de paraphrase van Prof. Greijdanus schreef hij in dezen geest: „Indien iemand in zelfverblindheid en hoogmoed uit gemis aan kennis van eigen verdorvenheid en zwakheid, en door bedriegelijken waan aangaande eigene sterkte, meent iets te zijn, en boven den ander uit te steken, en alzoo trotsch en koud zich tegen hem stelt, terwijl hij toch in der waarheid niets is en geen voortreffelijkheid van zichzelf, noch boven den ander heeft, maar alleen door Gods genade wezen mag, wat hij is, die misleidt zichzelf en door zulk een verkeerden, ijdel en waan.“

In den loop der historie zijn vaak zulke karak- ters naar voren gekomen. Men denke slechts aan de Fransche Revolutie en herinnere zich de namen van Marat en Robespierre. Zoodra men tegenover dezen de persoonlijkheid stelt van een man als Christiaan de Wet, ziet men het onderscheid. Deze toch ging als gewoon burger in den krijg om zijn land te verdedigen tegen den inval van Engeland, en eindigde als vice-president van Oranje-Vrijstaat en met een wereldberoemde naam.

Onze jonge menschen hebben daarom toe te zien, dat zij niet de dupe worden van kameraden, die met valsche idealen zich naar voren dringen. Hun beste leiders zijn dezulken, die met beide voeten staan op den bodem van de werkelijkheid.

De vraag is gedaan: wat zou de oorsprong zijn van het werkelijkheidsgevoel? Sommige psycho- logen denken aan een acte der intentie, waar- door wij van droomers worden tot bewust levende menschen, en opklimmen van het zielkundig door- leven tot de buiten-ziellijke werkelijkheid. Die in- tentie-acte wordt beschreven als een spontane, intuïtieve daad, een sprong van ik tot niet-ik, van denken tot zijn, van bewustzijn tot werkelijkheid. (J. H. Bavink: *Int. tot de Zielkunde* p. 103). Tegen deze opvatting zijn vele bezwaren. Onze belevingen zijn ontwijfelbaar werkelijk, doch aangaande de dingen erkent men slechts een besef van werke- lijkheid. Dit komt doordat er tweeërlei werkelijk- heid is, n.l. die welke staat tegenover mogelijk zijn en werken, de actualiteit, en die welke staat tegen- over schijnbaar zijn en werken, de realiteit. Onze belevingen zijn wel actueel waar, doch over de vraag: schijn of werkelijkheid geven ze geen uit- sluitsel, ook niet door een sprong.

God alleen bezit absolute werkelijkheid. Hij heeft ze ten deele ook aan den mensch geopenbaard, en toen ons verstand door de zonde was verduis- terd is ze door algemeene en bijzondere open- baring ons teruggegeven. De zin van de werkelijk- heid wordt echter niet door alle functies van ons ik op dezelfde wijze bevat. Hier is dus onder- scheiding noodig.

Onze gevoelsfunctie is op dit punt zwak, het- geen ten gevolge heeft, dat jonge menschen en gevoelstypen zich gemakkelijk laten inpalmen door iemand die hen met schijn bedriegt. Satan weet dit heel goed, en verandert zich daarom somtijds in een engel des lichts.

Onze logische functie gaat, als ze gehoorzaamt aan de wetten van het denken, gepaard met het ge- voel van klaarheid (evidentie). Daarom is de verleiding sterk om de rede aan te nemen als de maatstaf van ons werkelijkheidsbesef. Daardoor wordt echter aan deze functie iets opgedragen, dat haar niet toekomt. De levensleugen kan lo- gisch waar zijn en toch in werkelijkheid bedrog.

Het zaligmakend geloof heeft inzake het werke- lijkheidsgevoel een sterk praerogatief. Gods Geest getuigt met onzen geest, dat wij kinderen Gods zijn. In sommige dingen hebben wij andere per- sonen tot getuigen, in enkele dingen hebben wij ons geweten tot mede-getuige, maar bij het ware geloof hebben wij den Heiligen Geest en Zijn werk, de gansche Heilige Schrift, tot mede-getuige. Het zwakke van den zwakgelovige bestaat hierin, dat hij te weinig gebruik maakt van dezen mede- getuige, die bij Schriftonderzoek en gebedsleven zijn getuigenis doet hooren in ons hart.

Schijngeelovigen hebben geen behoefte aan dezen medegetuige, omdat zij door oppervlakkigheid en zelfgevoel aan hun levensleugen genoeg hebben. Vreesachtigen zeggen vaak: ik ben bang, dat ik eenmaal bedrogen zal uitkomen, doch geven daar- door toe aan het ongelooft, volgens hetwelk ons geweten en het getuigenis van menschen hooger staat dan het getuigenis van den Heiligen Geest.

De verbeelding kan soms aanleiding zijn tot zware bestrijdingen van het ware geloof. Het is ons dan alsof wij handelen uit inbeelding, en alsof wij kunstig verdichte fabelen zijn nagevolgd. Men be- denke dus, dat het noodig is om de lijn scherp te trekken tusschen de valsche verbeelding en het echte gevoel van werkelijkheid. Deze eerste is uit den mensch en daardoor bedriegelijk, doch deze laatste uit God en daardoor betrouwbaar. L.

UIT DE HISTORIE

Prof. Dr H. H. Kuiper over het karakter en de bevoegdheid der meerdere vergaderingen.

V.

Na die schoone jaren komt inzinking. Er zijn classen en synoden, die hun bevoegdheid te buiten gingen en zoo kwam er het gevaar van een

aantasten van de vrijheid der plaatselijke Kerk.

Men leest in No. 2352 aldus:

De groote en krachtige actie, die in 1886 en de volgende jaren gevoerd werd voor het recht en de zelfstandigheid der plaatselijke Kerk tegenover de hiërarchie der hogere kerkbesturen, is allengs geluwd en zelfs bij een jonger opkomend geslacht min of meer in het vergeetboek geraakt. Het pleit scheen gewonnen. Men leefde nu in een nieuwe kerkorganisatie, waarvan het uitgangspunt lag niet in een alge- meen kerkgenootschap met plaatselijke afdelingen door lagere en hogere bestuurscolleges geregeerd, maar in de plaatselijke Kerken, die zich vrijwillig tot een kerkverbond hadden aaneengesloten en waar in plaats van deze bestuurscolleges nu weer de meerdere vergaderingen der Kerken waren getreden, waarin de Kerken zelf vertegenwoordigd waren door depu- taten. Zoolang de mannen, die den strijd van 1886 hadden meegemaakt, nog leefden, was er dan ook weinig gevaar, dat de oude hiërarchische zuurdeesem weer in onze Kerken zou binnendringen. Zij waren de trouwe wachters op Sions muren, die terstond bij het minste onraad het alarmsignaal gaven. Men be- hoeft de acta onzer Generale Synode(s) en vooral de kerkrechtelijke adviezen door Prof. Rutgers gegeven, er maar op na te lezen, om te zien, hoe zij het voor het recht en de vrijheid der plaatselijke Kerk hebben opgenomen. Die vrijheid was het heilig palladium, die ze ten koste van zoo bittere worsteling heroverd hadden en dat ze daarom ongedeerd en ongeschonden wilden bewaren. Indien er gevaar bestond, dan was het veeleer, dat men, om aan die vrijheid in niets te kort te doen, wel eens te weinig rekening hield met de eischen, die het saamleven in één kerkverband stelt. Het meermalen herhaalde verzoek om, waar noch onze Kerkenorde, noch onze liturgie de vragen formuleert, die bij de openbare belijdenis des geloofs gedaan moeten worden, een formulering dezer vragen te geven, werd afgewezen op grond, dat dit aan de vrijheid der Kerken moest worden overgelaten. Alsof onze Kerken niet en bij den doop en bij de bevestiging der ambtsdragers en bij het huwelijk de vragen ge- formuleerd hadden, die daarbij moesten gedaan wor- den, en er daarom ook maar eenig bezwaar kon be- staan om dit evenzeer te doen, bij een zoo belangrijke handeling als de openbare belijdenis des geloofs. In de practijk is dan ook wel gebleken, hoe het onbreken van zulke geformuleerde vragen telkens tot moeilijk- heid en willekeur aanleiding gaf. En onze jongste Synode te Leeuwarden heeft terecht, toen zij opdracht gaf om de liturgie te herzien, daarbij met name ge- wezen op het formulieren der belijdenisvragen.

Bestond er dus aanvankelijk eer gevaar voor een ietwat eenzijdige op de voorgrondstelling van de vrij- heid der plaatselijke Kerk, dan dat de macht der meerdere vergaderingen te veel zou uitgebreid zijn, het kon kwalijk ontkend worden, dat in de periode, die daarop gevolgd is; de evenaar min of meer naar den anderen kant dreigde door te slaan en enkele classen en synodes zich wel eens een macht toekenden, die aan de vrijheid der plaatselijke Kerk tekort deed.

Ook openbaarde zich wel eens de independen- tistische neiging, die even gevaarlijk is. — Prof. Kuiper wijst op het invoeren van het vrouwen- kiesrecht door een Kerkeraad, zonder de beslis- sing van een Generale Synode af te wachten. —

Maar in zulke independentistische stoutigheden ligt toch voor onze Kerken, althans op dit oogenblik, het gevaar niet. Ze komen slechts sporadisch voor, eigen- lijk meer bij de gemeenteleden dan bij degenen, die geroepen zijn om de Kerk te regeren. En al zal de stuurman aan boord van ons Gereformeerde schip altoos te waken hebben voor beide klippen, het inde- pendentisme en de hiërarchie, het gevaar schuilt minder in de independentistische dan in de hiërarchi- sche klip, althans wat onze kerkelijke vergaderingen aangaat.

Prof. Kuiper wijst er in het vervolg op, (No. 2355) dat het niet zijn doel is een volledige uiteen- zetting te geven, hoever naar de beginselen van het Gereformeerde Kerkrecht de bevoegdheid der meerdere vergadering zich uitsprekt en hoe de vrijheid der plaatselijke kerken, ook waar ze als geconfedereerde kerken in één kerkverband leven, moet gehandhaafd worden. Dit onderzoek zou een boekdeel vorderen.

Ook wil hij niet het pleit voeren voor het goed recht der plaatselijke Kerk om het verband met een van boven af opgelegde onwettige organisatie te verbreken of gehoorzaamheid te weigeren aan besturen, die besluiten nemen in strijd met Gods Woord. De argumenten daarvoor zijn afdoende geleverd en opnieuw den strijd aanbinden met de Hervormde broeders hieromtrent ligt niet in Prof. Kuiper's bedoelen.

Evenmin behoeft besproken het beginsel, dat de onderwerping der plaatselijke Kerken aan de be- sluiten der meerdere vergaderingen haar grens heeft in de gebondenheid aan Gods Woord. In Art. 31 der Kerkenorde wordt uitdrukkelijk gezegd, dat wat in de meerdere vergaderingen besloten is, voor vast en bondig zal gehouden worden tenzij

dat het bewezen wordt te strijden tegen Gods Woord.

Over die

„gebondenheid aan de besluiten der meerdere vergaderingen“

hooren we dit nog:

Gebondenheid aan de besluiten der meerdere ver- gaderingen is er; de independentistische opvatting, dat de Classen en Synoden geen kerkelijke macht hebben, dat zij daarom alleen „adviezen“ kunnen geven en elke Kerk vrij blijft deze adviezen op te volgen of te verwerpen, wordt door onze Kerkenorde terecht veroordeeld; een geordend kerkelijk leven zou ook niet mogelijk wezen, wanneer de vrijheid der plaatselijke Kerk zoo werd opgevat. Onze Gereformeerde Kerken- orde spreekt daarom uitdrukkelijk van een zeggens- schap, dat de Classis heeft over den Kerkeraad, even- als van een zeggenschap der Particuliere Synode over de Classis en van de Generale Synode over de Parti- culiere Synode (Art. 36). Dat dit zeggenschap niet berust op een zelfstandige macht, die in deze meer- dere vergaderingen kleeft, of haar rechtstreeks van God geschonken is, maar daarop, dat de Kerken vrij- willig dit Kerkverband hebben aangegaan en haren afgevaardigden last en volmacht hebben gegeven om aan de besluiten dezer vergaderingen mede te werken, is natuurlijk volkomen juist; maar hetgeen in deze meerdere vergaderingen besloten wordt, ook al ge- schiedt dit door meerderheid van stemmen, is geen advies, niet een raadgeving, maar een besluit, dat door alle Kerken voor vast en bondig gehouden moet worden. Doch de onderwerping aan deze besluiten der meerdere vergaderingen heeft haar onverbidde- lijke grens in de gehoorzaamheid en de onderwerping aan Gods Woord.

Dat de grens van de macht der meerdere ver- gaderingen, ja van alle kerkelijke vergaderingen gelegen is in de gehoorzaamheid aan het Woord Gods en dat wat met dat Woord strijdt de Kerken nooit binden kan, staat voor allen vast. Hierover gaat het geding niet. Het gaat over de vraag:

is de bevoegdheid en de macht der meerdere vergaderingen om besluiten te nemen, be- houdens die gebondenheid aan Gods Woord, onbeperkt?

Of wel: is deze macht en bevoegdheid een be- perkte, een gelimiteerde. Is dit laatste het geval, dan mag de meerdere vergadering deze macht niet te buiten gaan. Doet ze dit toch, matigt ze zich een macht aan, die haar niet toekomt, dan be- behoeven de Kerken zich niet daaraan te onder- werpen.

Dit geding nu raakt wat men wel eens de autonomie der plaatselijke Kerk heeft genoemd, maar dat wel- licht beter worde omschreven als de vrijheid en zelf- standigheid der plaatselijke Kerk. En hier is het, dat in ons kerkelijk leven wel een gevaar dreigt. Een gevaar, dat den duur zou kunnen leiden tot een hiër- archische heerschappij der meerdere vergaderingen. En daartegen wilden we waarschuwen.

Over den inhoud dezer waarschuwing volgende week.

H.

C. V.

PERSSCHOUW

Ter verduidelijking.

Eenige weken geleden citeerden we onder Persschouw een artikel van den heer Ottevanger („Musselsche Kb.“), waarin deze bezwaren inbracht tegen een passage uit het „Geref. Jongel. bl.“ betreffende „Jule“, „eigenwijze“ en „Gereformeerde menschen“, die dan elk een bepaalde houding tegenover Kuiper's levenswerk zouden aan- nemen. De heer O. meende, dat met die tweede groep onder anderen op hen gedoeld zou zijn, die b.v. tegen Kuiper's werk zoo staan als ondergeteekende b.v. Thans schrijven zoowel het „G.J.B.“, als ook de heer Algra in „Leeuw. Kb.“ zelf, dat de gecrimineerde woorden van den heer H. Algra zijn, die zelfs niet eens gedacht heeft aan bestrijding van bepaalde personen of bladen. We verklaren dit oogenblikkelijk van ganscher harte te gelooven. Wat niet weg neemt, dat we de onderscheiding zelve onjuist achten, ook haar bewoordingen; en dat we de zaak pas interes- sant vonden, toen we opmerkten, dat Prof. Hepp in „Credo“ de passage overnam, hetgeen herinnerde aan wat hij elders, en in hetzelfde nummer van zijn blad had opgemerkt over de op Kuiper uitgebrachte critiek. Onze opmerking over het „Jongel.bl.“ rekende natuurlijk met andere uitlatingen van dit orgaan. Maar gaarne spreken we uit, dat ze op geenerlei uitlating van den heer Algra zich kunnen of willen baseeren. Ook op deze niet, al kon haar zakelijke onjuistheid aan anderen — tot onze spijt — vóór de heer O. schreef — gelegenheid geven, ze in te lijsten in het raam van bekende, door ons bij herhaling gewraakte, suggesties inzake afkapping van den boom van Kuiper, etc. Over- rigens meenen we nog steeds, dat het „G.J.B.“, dat dit- maal op den ketting springt, nog altijd wat goed te maken heeft, ook tegenover Prof. Greijdanus.

Tenslotte: ik betuigde niet mijn instemming met het stuk van den heer O. (ik maakte zelfs reserves), doch verklaarde me met de strekking er van te vereeni- gen. Dat is wat anders. Ik dacht daarbij niet meer aan den passus zelf, doch aan het er van gemaakte gebruik.

Is dit tactiegeest? Ik geloof het niet; het geval legt

een der moeilijkheden bloot, waarin men geraakt, als groepen beschuldigd worden, en geen concrete uitingen van met name genoemde personen geduld worden getoetst (dit ziet natuurlijk niet op den heer A., maar op wie in eerste instantie zijn stukje overnam). Deze week nog schreef Prof. Hepp over „bevendelijk leven”. Hij kritiseerde meeningen van Dr J. G. Ubbink (rakende de Drottsche Synode). Hoeveel zullen in dezen tijd aan anderen gedacht hebben?

Bijbelvertaling.

We haalden (via „Kbl. Vlaardingen e.o.”) een verslag eener door Ds J. W. de Jager (Zutphen) gehouden rede over de noodzaak eener nieuwe bijbelvertaling aan. Thans treffen we in „Bergen op Zoomsch Kbl.” een nog iets breder verslag. We halen daaruit nog volgende voorbeelden uit de rede van Ds de Jager aan:

Ik wils slechts in het voorbijgaan op de vertaling van 1 Cor. 8:1: „De kennis maakt opgeblazen, de liefde bouwt op!” waardoor het onbijbelsch begrip van stichting een geduchte knauw krijgt.

Philipp. 4:3: „Ja, ik bid ook u, echte Synzygus, grijp met haar aan,” in plaats van het veel slapper: „Ik bid u, mijn oprechte metgezel, wees deze vrouwen behulpzaam.”

Het enigszins tegenstrijdig klinkende: „Uw bescheidenheid zij aan alle menschen bekend” in Philipp. 4:5 wordt klaar als de dag, als wij lezen: „Uw billijkheid zij aan alle menschen bekend!”

En de oude strijdzaak tusschen Remonstranten en Contra-Remonstranten, althans wat deze locus classicus betreft, komt in een heel ander licht te staan, als wij in Philipp. 2:12 en 13 lezen: „Werkt uw eigen behoudenis uit met vrees en beven, want het is God, die in u werkt en het willen en het werken naar Zijn welbehagen.” Het gaat er dus om, dat de Philippenzen zelf, bij Paulus' afwezigheid, er voor zullen ijveren om hun behoud tot volle ontwikkeling te brengen, zooals bouwmeesters, naar een bestek, op de fundamenten voortarbeiten om de schepping van den architect te voltooien.

Hier volgt het slot van het betoog:

„De vraag kan worden gesteld, of er nog een Bijbellezer in Nederland is, die zijn geheelen Statenbijbel werkelijk verstaat? Zelfs in dezen kring moet dat worden betwijfeld! Weet U wat neutsteenen en vulsteenen zijn? Hebt U wel eens van denningen gehoord? Wie is op de hoogte van de kromme, slomme slang, van het geluwe goud, van het vertuinen der reten en van het zegeloom? Wie kent de werkwoorden: gorden, doen runnen, tweernen, verrukken en jokken?”

„Wat moet men maken van zoovele uitdrukkingen, die vandaag niet meer worden gebruikt of een andere betekenis hebben gekregen? Ik neem er slechts een aantal, die in hun bonte verscheidenheid alle aanleiding tot misverstand geven: een ijverig God; de slechten ontvangen wijsheid; de waardschappen van Marcus, of de zaten van Lucas; de onnoozele Hoogepriester onzer belijdenis; de bewimpelde bovenlip; de achterdocht in de afgang van Beth-Horon; de vrome broeders van Jozef; de herderen van den tabernakel; de aanspraakplaats; de omkeering van Sodom; de male en de zeelen; de gedurige tering van Joachin; de deurwaarder en de impost; de archangel en het armgemoede, de hagge in de varkenssnuut en de griffie van Job, de verrukte palen en de hulledeoken, de herre en de koets van Salomo, de heffe en de uitlanders. En wat zegt het, dat een ouderling geen smijter mag zijn en niet kittelachtig van gehoor mag zijn. Wat zal men beginnen met woorden als nade-maal, verkoelkamer, vlek, beginsel, beroerd, psalter, guichelary, het leger, vierdagen, trawanten, betrachting, ongehevelde, bezoeken? Het is onze plicht te rekenen met den zoekenden mensch van vandaag, die niet bij de archaïstische taal van den Statenbijbel opgegroeid is en er bijna niets van verstaat. Er zijn er duizenden, die begeerig den Bijbel opendoen en na een kort oogenblik weer teleurgesteld dichtslaan, omdat zij niet terecht kunnen met het Nederlandsch van 1637. Zij zijn aan den kamerling uit Moerenland gelijk. Hun belangen moeten op den voorgrond worden gesteld en aan hen moet nog meer worden gedacht.”

„Dit alles is zeer de overweging waard!” zegt Ds Le Colntre.

„München”.

Ds A. M. Boefinga schrijft in „Haarl. Kbl.”:

De conferentie der „grote vier” te München, met haar verblijdend resultaat, heeft me op de gedachte gebracht of zoo iets in onze kerken ook niet mogelijk zou zijn.

De geweldig enthousiaste begroeting, die het Duitse volk te München aan Chamberlain en Daladier heeft gebracht, zal Hitler wel ondubbelzinnig de te lang gesmoorde stem des volks hebben doen verstaan, dat dit allerminst instemt met zijn dictatoriale hardheid, waarin hij regelrecht op een oorlog scheen aan te sturen. Het Duitse volk en alle andere daar naast, willen niets anders dan vrede. En ze hebben daaraan op een wijze, die door Hitler's mogelijk ongenoege niet te treffen was, heel welsprekend uiting gegeven. Ik ben overtuigd, dat een kerkelijke Chamberlain, met een even originele daad, door onze kerken met gelijksoortig applaus zou begroet worden. En dan onze groot polemisten, onder het oog en het gebod van al onze kerken, in een conferentie bij elkaar!

Nu zegt Prof. Schilder in „De Reformatie” wel, dat het althans wat hemzelf betreft, geen „persoonlijke veetes” doch „zakelijke geschillen” zijn en dat hijzelf ondervonden heeft, dat persoonlijke saamspreking toch geen duurzamen vrede heeft gebracht. Doch ik geloof, dat hij het toch met me eens zal wezen, dat de „zakelijke geschillen” langzamerhand tevens een tamelijk persoonlijke kant gekregen hebben.

En de mannen van München hadden persoonlijk

lijk zeker niets tegen elkaar. Als personen kennen zij elkaar nauwelijks of niet. Hun besprekingen zijn dan ook natuurlijk alleen over de „zakelijke geschillen” gegaan.

Nu blijkt het week op week in onze kerkelijke pers, dat het sommigen blijkbaar erg moeilijk valt, ondanks hun verklaringen van het tegendeel, om „zakelijke geschillen” ook werkelijk zakelijk te houden.

Om eens een oogenblik de anonieme methode van Prof. Hepp te volgen, één onzer polemisten, zegt deze week: „Nu hereiken mij mededeelingen, dat werd rondgestrooid alsof ik door dezen of genen zou verslagen zijn, zoodat ik er niets op terug had. Men kan beter weten. Ik heb er recht op, dat men mijn methode (geen „kettlingpolemie” en „lang ademige polemie”, B.) respecteert.”

Welke houding ik daartegenover zal aannemen? Dat ik op de kritiek voortaan van stuk tot stuk zal ingaan? Dat in geen geval!”

Zie, zulk een methode nu is geen methode. Want die dit schrift was in elk geval verplicht, om, na concrete weerleggingen van een grievenden aanval, te herroepen, althans nader van antwoord te dienen.

Hierop laat Ds B. dan volgen, wat „De Heraut” schreef over „geen dictatuur en geen factiegeest”, waarop we verleden week reeds gewezen hebben. Ds B. zegt:

Hier is nauwelijks een sluier, die verblindert, den blijkbaar bedoelden persoon te zien.

Is het wonder, dat zulk een manier verbittering werkt?

Zulke zoogenamd zakelijke waarschuwingen zijn zuiver persoonlijke aantijgingen, zonder dat de openlijk gesignaleerde „dictator” gelegenheid krijgt om dien teekenaar zijn geschetste beeld te laten waar maken in een „kerkelijke procedure”.

Indertijd, München moeten we hebben.

Alleen zulk een persoonlijke bespreking van zaken kan wonderen doen.

Kan! Als ten minste de akelige zelfhandhaving, die ook door de reten van nederige woorden gliuurt, plaats maakt voor echte zelfverloochening, om gemeenschappelijk alleen de Waarheid in liefde te betrachten.

En anders ben ik bang, dat men, wat toch niemand wil, de verwijdering van elkaar straks maakt tot een onherstelbare kloof.

Overigens verwijs ik naar wat ik onder Kerkelijk Leven opmerk. Wat Ds B. aanhaalde van „één onzer polemisten” ziet op Prof. Hepp's beschuldiging, ingebracht tegen Ds V. aangaande in- en uitwendige roeping. Met wat Ds B. daarover zegt, ben ik „natuurlijk geheel eens.”

„Wolven” en „Zwiepen”.

In ons nummer van 19 Aug. 1938 citeerden we onder „Perschoon” een stukje uit „Omhoog”, waarin gesproken werd van een voetbalwedstrijd tusschen „de Wolven” en „de Zwiepen”. Uit het stukje bleek, dat er ook twee dominees op het veld waren, die als „De de Wolf” (één f) en als „De Zwiep” werden aangediend.

Het geciteerde stukje noemde geen plaatsnaam; ik zelf heb er ook geen enkelen bij gedacht. Het blijkt evenwel, dat sommigen aan Enschedé gedacht hebben, waar Ds I. de Wolff (twee f's) staat. Die menschen hebben zich natuurlijk vergist. De gereformeerde catechisanten zouden trouwens in Enschedé bezwaarlijk een peetvader voor een afdeling „Zwiepen” kunnen vinden.

K. S.

BOEKBESPREKING

„Sommigen tot Herders en Leeraars”. Gedachtenrede, uitgesproken bij de herdenking van zijn 25-jarige ambtsbediening op 3 Aug. 1938, door Ds D. van Dijk. — Jan Haan, N.V., Groningen, 1938.

Met blijdschap las ik deze rede, waarin menige passage mij weer onmiddellijk herinnert aan de dictie van den spreker, dien ik op zijn mooien jubileum-avond als afgevaardigde beluisteren mocht. Dienst des Woords heeft Ds van Dijk niet gegeven: het blijft een persoonlijk woord, dat nochtans Christus in het middelpunt plaatst. Treffende passages komen er in voor, waaronder wel bijzonder opvallen: 1o. die welke handelt over den ontwikkelingsgang van Ds van Dijk als prediker; 2o. de andere, waarin hij zijn kijk geeft op den huidige toestand in ons kerkelijk leven. We houden ons overtuigd, dat vele van onze lezers deze uitgave (met mooi portret) zich zullen willen aanschaffen. Voor mijzelf is dit boekje een waardevolle herinnering aan een prachtige avond in Groningen.

K. S.

KERKNIEUWS

GEREFORMEERDE KERKEN.

Beroepen te:

Visvliet: Cand. J. P. Rozendal te Winschoten.

Aangenomen naar:

Soest: H. van Andel te Krommenie.

Intrede te:

Mechelen: Cand. W. Fijn van Draat. Tekst: Ef. 6:18—20. Zwijndrecht-Groote Lindt: Cand. J. v. d. Schaft. Tekst: 1 Joh. 1:1—3.

Afscheid van:

Grijpskerke: J. Plomp. Tekst: Rom. 16:25—27.

Candidaten tot den Heiligen Dienst.

Door de Classis Arnhem der Geref. Kerken is praeparatoir geëxamineerd en met algemeene stemmen toegelaten om te staan naar het ambt van Dienaar des Woords: de heer F. M. Verveen, cand. aan de Theologische School te Kampen.

Gaarne zal hij de Kerken dienen en een eventueel op hem uitgebracht beroep terstond in overweging nemen. Het adres is: Arnhem, Velperweg 52, telefoon 25366.

— Cand. W. de Graaff, die benoemd is tot hulpprediker van de Geref. Kerk te Zutphen, is vrijwel alle Zondagen in de gelegenheid de Kerken te kunnen dienen, ook niet-vacante.

Zijn adres in Zutphen is: Brugstraat 13. Tel. 626.

Calvinistische Studentenbeweging.

Het Bestuur van de Calvinistische Studenten-Beweging heeft zich voor het cursusjaar 1938—1939 als volgt samengesteld:

R. H. Bremmer, praeses; J. B. Ridderbos, abactis I; H. Bouma, abactis II; J. C. Hummelen, fiscus; J. S. Beder, Meij. L. G. A. Lindeboom, G. J. Oosterhuis en H. J. Schilder, assessores.

„GEREF. KERKEN IN HERSTELD VERBAND”.

Intrede te:

Haarlem: G. W. van Deth. Tekst: Efeze 4:1. Leiden (als pred. in alg. dienst): Dr J. G. Ubbink. Tekst: 1 Cor. 4:20.

CHRISTELIJKE GEREFORMEERDE KERK.

Aangenomen naar:

Groningen: K. G. van Smeden te Enschedé.

Bedankt voor:

Dokkum: D. Biesma te Drogeham. Nieuwpoort: A. Gruppen te Eindhoven. Nieuw-Vennep: P. de Smit te Utrecht.

GEREFORMEERDE GEMEENTEN.

Beroepen te:

Genemuiden: M. Helkoop te Utrecht. Rijsen (Walker): J. Vreugdenhil te Kampen.

NEDERLANDSCHE HERVORMDE KERK.

Beroepen te:

Donkerbroek (Fr.): Cand. G. Scheper te Esloo (Dr.). Haften: P. Bouw te Benschop. Oosterzee-Echten, Fr. (toez.): Cand. G. J. van Andel te Utrecht. Tjerkwerd (toez.): J. H. Vrielink te Hoogmade.

Aangenomen naar:

Beverwijk (toez.): J. de Vries te Nieuw-Vennep. Winschoten: J. C. Fischer te Ede. Zuidbroek: J. Willemsen te Wapserveen.

Bedankt voor:

Harmelen: J. T. Doornenbal te Woubrugge. Wijk bij Heusden: S. van der Linde te Lopik.

Intrede te:

Sellingen: H. Marra. Tekst: 1 Tim. 1:15a. Witmarsum: A. A. de Bruijn. Tekst: Joh. 14:6.

Afscheid van:

Colijnplaat: M. Bona. Tekst: Coloss. 1:23. Streefkerk: H. W. Waardenburg. Tekst: Num. 6:24—26.

Heden verscheen

de 2^e DRUK van

DE OPENBARING

DES HEEREN AAN

JOHANNES

Opnieuw uit den grondtekst vertaald en verklaard

DOOR

Prof. Dr. S. GREIJNDANUS

Prijs gebonden f 4.50

Reeds eerder de 2^e DRUK van

DE BRIEF AAN DE

GALATEN

Opnieuw uit den grondtekst vertaald en verklaard

DOOR

Prof. Dr. S. GREIJNDANUS

Prijs gebonden f 2.25

Deze werken verschenen in de reeks „KORTE VERKLARING DER HEILIGE SCHRIFT MET NIEUWE VERTALING.” Deze uitgave is van het hoogste belang voor ieder, die zijn Bijbel wil leeren verstaan. Intekening op gemakkelijke voorwaarden.

In elken Boekhandel.

Uitg. J. B. KOK N.V. - Kampen

Zoo juist verschenen:

HET GEVOEL IN ONZE GODSDIENSTIG LEVEN

door Prof. Dr. K. DIJK, en

ONZE STEUN

door Ds R. E. VAN ARKEL, Utrecht.

Referaten ter 16e Jaarverg. Bond van Geref. Mannenverenig. in Nederland.

Uitgave van Ver. „De Geref. Mannenbond”, Cliviastraat 1, Zwolle. Giro 333150.

Gireer f 0.25 en U ontvangt dit werkje franco thuis

HEDEN VERSCHIEEN:

De Letterkundige inleiding

DOOR

B. VAN NOORT

Practische handleiding bij de samenstelling van letterkundige inleiding en bij verdere studie.

Met uitvoerige bronverwijzingen. 1 Boek is samengesteld in opdracht van het Hoofdbestuur van het Verbond van Chr. Letterk. Kringen. Dit praktische boekje kan aan ieder, die een opstel over een letterkundig onderwerp moet maken, uitstekende diensten bewijzen.

Prijs f 1.15 - Geb. f 1.75

IN ELKEN BOEKHANDEL.

Uitg. J. B. KOK N.V. Kampen

Medewerker:
Rotterdam
Dam, Kar
Ds J. van
Koole, V
Schreuder,
Rotterdam
kamp, 's-
Hilversum
Capella a.

Alle stukke
Prof. Dr

INHOUD: Het
Uit de Schrift
leven: Verbon
recht, III. K
Zacharias: Un
denken. — Po
heid, III. —
de historie: F
de bevoegdhe
ding en onde
kerken. — Pe
— Bijblad: C

A

Tot dusve
het verband
zooals dat d
en ook inde
deelen c
gaat.
Toch is di
naamste!
Het verbar
zal zich nog
moeten ver
zaak ervan!

Om ook h
herinneren,
boven werd
den afzonde
Neen — i
leven gevon
verbonds
dian is van
We weten
den Pinkste
Zijn Kerk.)
„woonstede
eenmaal „o
het leven d
en der kind
schap der l
de kinder
loovigen lid
zij deel aan

Dit geeste
plooiing de
daar weer
mers is ool
uitdrukkend
Daarom ko
len over de
is geheel e
groetten de
hun Vader
hun doen
De wet is
rijke, heilig
is er dan w
aan de wet

1) Ef. 2:22
2) Vgl.: S.
Kerk, Zutpl
nature” lever
— God; wij
volgorde wor
grond is er
rust en ik al
3) Rom. 7
Romeinen I
van Gods G
„Slechts in l
tus voor de
als middel te